

### Kocsis Ágnes cannes-i premierje

Kocsis Ágnes Pál Adrienn című második játékfilmjét a 63. Cannes-i Filmfesztivál Un certain regard válogatása mutatja be: a május 12-én kezdődő nemzetközi seregszemle bizottsága közel 4000 benevezett filmből válogatta a hivatalos programot. Kocsis Ágnes Pál Adrienn című magyar-holland-osztrák-francia koprodukcióban készült második játékfilmje a Piroška, egy „túlslálys, érzéketlenné vált apólonó” története. (V. K.)

### Vértesszőlői leletek

A most befejezett ásatásokon több korszak leleteit tárták fel a régészek Vértesszőlős határában. A bronzkort, a Kr. e. 18–16. századot idéző tárgyak mellett napvilágra kerültek az ókori Róma és az Árpád-kor nyomai is. A feltárásokon készült fotókból összeállított kiállítás szeptemberig látogatható a vértesszőlői Múvelődési Házban. (MN)

### Magyarország legjobb rendezvénye

A Vendegvaro.hu a fesztiválszövetség támogatásával online szavazással egybekötött versenyt hirdet, amelyen Magyarország legjobb rendezvényét keresik. Nem számít, mekkora a rendezvény, és hányadik alkalommal szervezik meg. Az egyéves vetélkedés az online szavazók öt kérdésre válaszolva minősítenek egy-egy programot, s az összesítéssel dől el a rangos elismerés sorsa. (V. K.)

## Beszélgetés a madzsarokról

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Könyvhét című kétheti könyvszakmai folyóiratban az aktuális kiadványok szemléje és elméleti kérdések megvitatása mellett rendszeresen jelennek meg interjúk frissen kiadott könyvek alkotóival is. A folyóirat közülük hív meg szerzőket LapNap című rendezvényére, amelynek első alkalma április 19-én, hétfőn 17 órakor lesz a Ráday Könyvesház melletti Képesház Galériában (Budapest IX., Ráday utca 25.).

Az íróvendégekkel – Vathy Zsuzsával, az Angolpark, Majoros Sándorral, a Transzitszálló és lapunk munkatársával, Margittai Gáborral, a Mi a madzsar? című kötet szerzőjével – Liptay Katalin beszélget, a művekből Somhegyi György olvas fel részleteket.

# Szelíd színarany szavakkal

Finomság és misztikum · Herczku Ágnes az egyéniségek erejében látja a folklór jövőjét

Táncosnak indult, végül az éneklésnél kötött ki. Herczku Ágnes neve mára összeforrt a népzene megújító több produkcióval is a Naplegendától a Szalóki Ágival és Bognár Szilvivel közös Szájról szájra lemez sikerén át a slágerrá lett Ha te tudnád... című népdalig. Énekel Nikola Parov Quartettjében, turnézik a Magyar Állami Népi Együttessel, Bartók-műsoron dolgozik, de a sikerbe még fél kézzel sem kapaszkodik. Ha eljön az ideje, mondja, lesz mersze a csúcson abbahagyni.

KLEMENTISZ RÉKA

Néhány napja tért haza a Magyar Állami Népi Együttessel egy hosszú franciaországi turnéről. Huszonegy fellépés egy hónap alatt. Hogy bírta?

– Van egy módszerem, amivel túl tudok jutni a mélypontokon. Minden fellépésnél keresek egy-két arcot, és aznap este nekik énekelek. Pályám elején a Honvéd Táncegyüttessel is sokat utaztam, volt, hogy fél évet külföldön töltöttünk. Kollégista múlttal végképp nem volt furcsa, hogy egy busznyi emberhez kell alkalmazkodni, és mindennap találni kell valamit, ami továbblendíti. Szeretem estéről estére egy picit emelni a léceket. A turné „feladata” egy francia-magyar szám volt. Évekkel ezelőtt a kezembe akadt egy francia kiadvány olyan tizenhetedik századi francia dallamokkal, amelyek aztán nyomot hagytak a magyar folklórban is; nálunk általában virágénekként honosodtak meg. Például az „Elment a két lány virágot szedni...” kezdű népdalunk eredetije is egy francia ballada. Elkézdtem érdekelni a téma, elmentem a Zenetudományi Intézetbe Paksa Katalinhoz, mert hallottam, hogy neki van hangzóanyag is a francia dalokhoz. A kölcsönkapott CD alapján készítettem átdolgozásokat, de még nem éreztem késznek. A turnéra készülve megmutattam a lemezt az együttes zenekari vezetőjének, Kelemen Lászlónak is, kiválasztottunk két francia dallamföredéket és a magyar párhuzamait, meghangszereltük, lefordítottam, és korhűen, az archaikus kiejtési szabályoknak megfelelően megtanultam őket. Úgy hathatott a francia nézőkre a két ballada, mintha moldvai csángó népdalokat énekeltem volna olyan magyaroknak, akik még soha nem hallották ezt a sokszor nehezen megfelfejthető, archaikus nyelvet.



„Csak egy biztos: a folklórtól nem szeretnék elszakadni” FOTÓ: SZÉKELYHIDI BALÁZS

– Részlet a Naplegenda produkcióban, énekel tucantyi lemezen, évek óta énekel a Magyar Állami Népi Együttessel, a legtöbbször azonban a Szalóki Ágival és Bognár Szilvivel közös Szájról szájra produkcióból ismerik. Etnodíva. Azóta önt is így emlegetik...

– Mindhárom munkat meglepett, hogy mások milyen nagy jelentőséget tulajdonítottak a közös lemezünknek. Az etnodíva címkét túlzónak, idegennek érzem. Nagy nehezen elfogadtam persze, hogy a közönség megszólítása érdekében szükség van hasonló hangzásokra, és érzem a kampányolók jóindulatát is, de a sztár, a celeb és a díva szavakat annyira lejártatták már, hogy inkább kínosnak érzem. Arról nem is beszélve, hogy teljesen szembe megy azzal, amit mi képviselni szeretnénk. Mindig hittem az egyszerűség erejében. Nem hiszem, hogy a közönségnek pont a szemfényvesztésre, az efféle csalogatásra lenne szüksége.

– A legtekintélyesebb világművész magazin, a brit Songlines márciusi számához fűzött magyar népzenei kiadványra több felvételt is beválogatta a zsűri. Mit jelent ez önnek?

– Nagyon megtisztelő, de nem tulajdonítok neki nagyobb jelentőséget, mint egy itthon elért szép sikernek. A tradicionális népzene itt hon a margóra szorult. Nem a kishitőség szól belőlem, de azt gondolom, a világralettán már csak a nyelv miatt is mindig csodabogarak maradnak az autentikus magyar népzennél. Hosszú távon nem lehet bebetonozódni külföldi piacokon, mindig jön újabb, érdekesebb. Bárhol a világon a magyar kultúrához kötődő embereknek énekelni, őket közösséggé formálni zenével, szöveggel, sokkal mélyebb élmény előadóként is.

– Az idei táncszínházalkozó résztvevői konferencián foglalkoztak a mozgalom jövőjével, identitásformáló erejével. Hogy látja, van miért aggódni?

– Lassan az unokái nőnek fel annak a nemzedéknek, akik a mozgalmat elindították. Nem aggodom, hogy nem lesz utánpótlás. Pál István Szalonna az egyik ékes példa arra, mire van szükség ahhoz, hogy a folklór megújulva tovább éljen – egyéniségekre. Sokan nem is azt félik, mit játszik, sokkal inkább az összehatást, a hogyan. Amikor a mozgalom elindult, a népzene újralfedezésének önmagában hihetetlen közösségformáló ereje volt. Ma már ez nem elég. Egyre aprólékosabbá vált a kutatás, régiók helyett falvakra irányult a figyelem. Mezőségi helyett már palatka, buzai, visai táncházba járnak az emberek. Több ezer órnyi archívummal a tarsolyunkban már nincs misztikum, csak le kell venni a polcról, amit az elődök felkutattak. Finomodott a tudás, nagyobb az elvárás is. Néhány csokorba szedett népdallal nem lehet csak úgy kiállni a színpadra: előadóként is helyt kell állni.

– Jár gyűjteni?

– Egy időben az a vágy hajtott, hogy új, még eddig fel nem kutatott dalok után menjek, aztán rájöttem, felesleges. Kiválasztottam a nekem legjobban tetsző énekeket, akiket újra és újra felkeresek. A személyesség. Ha a Mezőségen járok, biztosan betérek Visán Papp Andrásához, Magyarvistán Gergely Erzsébetnéhez, Szászcsávason Lunka Erzsébethez, Magyarzovátón Maneszes „Láli” Józsefnéhez, Örkön a Mucsel családhoz. Ha tehetném, hosszabb időt tölténék náluk. A már ezerszer hallott dalokban is mindig felfedezek valami újat, egy-egy hajlítást, dallamrészletet, érzelmeket. Úgy tudok örülni nekik, mint valami kincseknek.

– Alighogy megjött Franciaországból, újra csomagol. Jut ideje tervezni?

– A Labirintus című kortárs darabot Dortmundba viszik egy rangos fesztiválra (a darabot vasárnap mutatják be a Művészetek Palotájában; részletek a 15. oldalon – a szerk.), aztán Álomidő címmel új produkcióra készülünk a Magyar Állami Népi Együttessel. Három éve dolgozom fejben egy újabb szólólemezre, úgy néz ki, őszre az is sikerül. Nagyon várom a Bartók-lemezem színpadi változatának bemutatóját; Pár-ének címmel Silló Sándor rendezzi meg a júniusi miskolci operafesztiválra. Rengeteg a feladat, sok minden érdekel. Csak egy biztos: a folklórtól nem szeretnék elszakadni.

## Pósa Lajosra emlékeznek Vásárhelyen

Hódmezővásárhelyen, a városháza dísztermében ma Lázár János polgármester nyitja meg az emlékkonferenciát, amelyen Pósa Lajos születésének százhatvanadik évfordulójára emlékezik a város.

KUTASSY MÁTÉ

Pósa Lajos három gyermekversét adják elő az ünnepségen az Exner Leó Óvoda növendékei. Pregitzer Fruzsina Jászai-díjas színművész Bródy Sándor Egy parasztszöveg meg a fia című novelláját mondja el. Az ünnepi konferencián Mikola Gyöngyi, Köházy-Kis Margit, Apró Ferenc elemzései hangzanak el Pósa Lajos életművéről. Délután fél háromkor a Németh László Városi Könyvtárban avatja fel Pósa Lajos mellszobrát – Gábor Emese alkotását – Mács József bátká-pozsonyi író. A szobrot megáltdja Bán Csaba református lelkész. A városháza dísztermében Gábor Emese Pósa ilusztrációiból, a Németh László Városi Könyvtár előcsarnokában Pósa Lajos munkásságának dokumentumaiból nyílik kiállítás.

Pósa Lajos költő és hírlapíró 1850. április 9-én született Radnóton, Gömör vármegyében. 1889 végére országosan ismert gyermekversek költőjeként hívta őt Szegedről a fővárosba a Singer és Wolfner Kiadó. Ekkor alapították meg Az én újságom című legendás gyermekirodalmi folyóiratot, amelynek Pósa 1914. július 14-én bekövetkezett haláláig főszerkesztője volt. Költészetével, felesége, a népszerű „Pósa néni” meséivel, folyóiratával a dekadencia divatjának XIX. század végi, XX. század eleji korszakában divatba hozta az életörömet, a hazaszeretetet, Isten és a család tisztelgetését. Saját korában is sokan fitymálták, de még nagyobb volt azoknak az olvasóknak és kortársaknak a száma, akik szerették.

A magyar naturalizmus íróóriása, Bródy Sándor, aki pedig egészen más stíluselméletet vallott magánál, azt írta 1914-ben a Pósa gyűjtőmunka kiadás előszavában, hogy ha Burns írta volna Pósa verseit, az egész világ tapsolna Pósa Lajosnak. Pósa Lajos elkövette azt a rendkívül jó tréfát – írja Bródy, – hogy ma, Budapestben, de más helyeken is, az apák és nagyapák nem tudnak beszélni unokáikkal, mert ezek úgy bele-szerettek abba a nyelvbe, amelyet Pósa írt nekik, hogy nem akarnak németül tanulni és írni.

**MÁV**

**H I R D E T M É N Y**

**A MÁV Vagyonkezelő Zrt.**  
(1136 Budapest, Pannónia u. 11.)

a MÁV Zártkörűen Működő Részvénytársaság megbízása alapján

a MÁV Zrt. tulajdonában és vagyonkezelésében levő üdülőingatlanok bérbeadás útján történő hasznosítására vonatkozóan elektronikus aukciót hirdet.

**Az eljárás tárgyát képező ingatlanok az alábbi településeken található:** Badacsonytomaj, Baja, Balatonboglár, Balatonfenyves, Balatonkenese, Balatonszársó, Balatonszemes, Bogács, Fonyód, Gárdonyi, Gyomaendrőd, Gyula, Harkány, Hajdúszoboszló, Hévíz, Keszthely, Kisköre, Kismaros, Kunfehértó, Lillafüred, Mátradereske, Mezőkövesd, Mónosbél, Nick, Nyíregyháza, Pilisszentkereszt-Dobogókő, Sárvár, Siófok, Szalonna, Szántód, Szarvaskő, Szentendre, Szolnok, Tiszaújváros, Tokaj, Vásárosnamény, Vonyarcvashegy, Zamárdi, Zánka.

Az ingatlanokra és az aukcióra vonatkozó részletes adatok a MÁV Vagyonkezelő Zrt. honlapján érhetőek el a [http://mav-vagyonkezo.hu/tartalom/index.php/berbeadas\\_cimen](http://mav-vagyonkezo.hu/tartalom/index.php/berbeadas_cimen), a Keresés felületén a Rendelés pont alatt az „üdülő” fül kiválasztását követően.

Budapest, 2010. április 16. MÁV Vagyonkezelő Zrt.  
[www.mav.hu](http://www.mav.hu) · [www.mav-vagyonkezo.hu](http://www.mav-vagyonkezo.hu)

**P. SZABÓ ERNŐ**

azt milyen bőségesen viszonzta, rajzainak, illusztrációinak ezrei bizonyítják, fél évszázad alatt több mint háromszáz kötetet ilusztrált.

Az Iparművészeti Főiskoláról „mentették át” a Képzőművészeti Főiskola grafika szakára, ott döntött az illusztráció mellett, amelyet kevésbé cenzúrázott a politika. Az Ifjúsági Könyvkiadó művészeti vezetője, Tevan Andor felkérésére készített rajzokat a tervezett Don Quijote-kiadáshoz, friss, új stílusban. Ferenczy Béni is felfigyelt rá, s épp a Magyar Nemzetben nyilatkozott az ígéretes tehetség fölfedezéséről.

A hatvanas évektől a Móra kiadónál Kass olya mesterek világát fordította a rajz nyelvére, mint Bartók, Mikszáth, Móra, Móricz, Illyés, Jókai, Krúdy. Az ember tragédiájához készült sorozatával a lipcei könyvművészeti fesztiválon a világ legszebb könyve díját nyerte el.

A számítógép hamar felkeltette érdeklődését: 1977-ben a lipcei könyvkiállításon már számítógépes grafikai anyaggal jelentkezett, három év múlva John Halással elkészítette a Dilemmát, a világ első számítógépes animációs filmjét. De nem csak a grafika tradíciói és új eszközei érdekelték. Művei rendszeresen ott voltak a pozsonyi BIB-en, a Magyar Ilusztrátorok Társasága kiállításain a gyermek- és ifjúsági könyvek bolognai nemzetközi vásárára. Az ezredforduló után évekig dolgozott kiskislovák ábécékönyveinek rajzain – példát adva a szakmának és a közönségnek arról, hogy hogyan kell nevelni a jövő közönségét.

# Búcsú Kass Jánostól

**M**a délután negyed háromkor búcsúztatták Kass János Kossuth-díjas grafikusművészt a Farkasréti temető Makovecz Ravatalozójában. A kétszeres Munkácsy-díjas, érdemes és kiváló művész, Szeged város díszpolgárát március 29-én, életének 83. évében érte a halál.

Szegeden született, ahol nagyapjának szállodája volt, amelynek az éttermében naponta megfordultak írók, költők, színészek. A gazdasági válság miatt a szálloda tönkrement, a család Budapestre költözött, a Logodi utcába, oda, ahol a hírességek közül Márai, Kosztolányi, Csontos Gyula, Muráti Lili lakott. A hatvanas években az Új Írás művészeti szerkesztője volt, ahol Juhász Ferencsel és másokkal került kapcsolatba. „Az egész életemet végigkísérte az irodalom” – mondta egy beszélgetésben, azt pedig, hogy amit az irodalomtól kapott,